

Số: /BC-UBND

Trạm Tấu, ngày tháng 9 năm 2024

BÁO CÁO

Kết quả thực hiện Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa vật thể, phi vật thể trên địa bàn tỉnh Yên Bái gắn với phát triển du lịch giai đoạn 2022-2023” trên địa bàn huyện Trạm Tấu

Thực hiện Công văn số 3000/UBND-VX ngày 19/8/2024 của Ủy ban nhân dân tỉnh Yên Bái về việc tiếp tục tăng cường công tác quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị di tích đã xếp hạng trên địa bàn tỉnh.

Ủy ban nhân dân huyện Trạm Tấu báo cáo kết quả thực hiện Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa vật thể, phi vật thể trên địa bàn tỉnh Yên Bái gắn với phát triển du lịch giai đoạn 2022-2023” trên địa bàn huyện Trạm Tấu, cụ thể như sau:

I. KẾT QUẢ THỰC HIỆN

1. Công tác tuyên truyền

Tổ chức tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng, tin, bài trên Trang Thông tin điện tử huyện, đài truyền thanh cơ sở,... Thông qua các hội nghị, của các cơ quan, đơn vị, Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn, các buổi sinh hoạt tại các thôn, tổ dân phố.

Thực hiện trên 315 tin, bài, chuyên mục, phóng sự truyền hình, ảnh tuyên truyền thực hiện những văn bản như: Luật Di sản văn hóa, ngày 29/6/2001 và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hóa, ngày 18/6/2009; Nghị định 110/2018/NĐ-CP ngày 29/8/2018 của Chính phủ quy định về quản lý và tổ chức lễ hội; Thông tư liên tịch số 19/2013/TTLT-BVHTTDL-BTNMT về việc Hướng dẫn bảo vệ môi trường trong hoạt động du lịch, tổ chức lễ hội, bảo vệ và phát huy giá trị di tích; Quyết định số 07/2021/QĐ-UBND ngày 28/5/2021 của UBND tỉnh Yên Bái ban hành quy định quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa - văn hoá và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Yên Bái; Kế hoạch số 258/KH-UBND ngày 27/12/2023 của Ủy ban nhân dân tỉnh triển khai thực hiện Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa vật thể, phi vật thể trên địa bàn tỉnh Yên Bái gắn với phát triển du lịch giai đoạn 2022-2030” năm 2024.

Thông qua công tác tuyên truyền, góp phần nâng cao ý thức bảo tồn, kế thừa và phát huy di sản văn hóa; khuyến khích Nhân dân tham gia vào công tác bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa, tham gia vào các hoạt động lễ hội đảm bảo vui tươi, lành mạnh, bảo vệ môi trường. Gắn với phát triển kinh tế, thúc đẩy phát triển các dịch vụ du lịch, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của đồng bào các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện.

2. Đối với di sản văn hóa vật thể

Trên địa bàn huyện Trạm Tấu, hiện nay 01 di tích lịch sử, văn hóa Kế Khẩu Ly, xã Bản Mù được công nhận tại Quyết định số 863/QĐ-UBND ngày 21/06/2007 của Ủy ban nhân dân tỉnh Yên Bái về việc xếp hạng và cấp Bằng xếp hạng di tích lịch sử văn hóa cấp tỉnh. Với diện tích quy hoạch 2,3 ha; ngân sách nhà nước, kinh phí từ các chương trình Mục tiêu quốc gia là không có. Việc đầu tư xây dựng tu bổ di tích chủ yếu bằng nguồn vốn xã hội hóa. Hằng năm Ủy ban nhân dân huyện cấp 18.000.000 đồng cho hoạt động của Ban Quản lý di tích xã Bản Mù.

Thực hiện việc phân cấp quản lý giữa các ngành trong quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị di tích trên địa bàn tỉnh theo Quyết định số 07/QĐ-UBND ngày 21/5/2021 của Ủy ban nhân dân tỉnh Yên Bái. Phòng Văn hóa và Thông tin đã kịp thời tham mưu cho Ủy ban nhân dân huyện tăng cường công tác quản lý Nhà nước đối với lĩnh vực di sản văn hóa trên địa bàn. Ủy ban nhân dân xã Bản Mù đã chủ động thành lập và kiện toàn Ban Quản lý di tích Kế Khẩu Ly, thường xuyên tổ chức chỉnh trang, dọn dẹp; tăng cường công tác quản lý, tu bổ các hạng mục của di tích. Từ đó đã nêu cao trách nhiệm quản lý nhà nước và phát huy được các giá trị di tích trên địa bàn.

3. Đối với di sản văn hóa phi vật thể

3.1. Việc bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể

Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch công nhận Nghệ thuật trình diễn Khèn Mông vào danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia tại Quyết định số 1401/QĐ-BVHTTDL ngày 01/6/2023; Nghệ thuật vẽ sáp ong trên vải được đưa vào danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia tại Quyết định số 3413/QĐ-BVHTTDL ngày 10/11/2023 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Lễ hội Gầu Tào của người Mông các huyện Trạm Tấu, Mù Cang Chải, Văn Chấn (tỉnh Yên Bái) được đưa vào Danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia theo Quyết định số 2318/QĐ-BVHTTDL ngày 9/8/2024 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch. Ủy ban nhân dân huyện đã chỉ đạo các cơ quan, đơn vị, Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn tăng cường công tác tuyên truyền, giữ gìn và phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn huyện đã được công nhận và các di sản văn hóa khác hiện có.

3.2. Công tác kiểm kê, phân loại, ghi danh di sản văn hóa phi vật thể

Chỉ đạo phòng Văn hóa và Thông tin phối hợp với Trung tâm quản lý di tích và du lịch tỉnh Yên Bái kiểm kê Di sản văn hóa phi vật thể tại 11 xã trên địa bàn huyện với tổng số di sản được kiểm kê là 79 di sản, trong đó:

- Đối với dân tộc Mông thuộc 10 xã vùng cao: 34 di sản, trong đó: tiếng nói, chữ viết (01 di sản); ngữ văn dân gian (03 di sản); nghệ thuật trình diễn dân gian (04 di sản); tập quán xã hội và tín ngưỡng (15 di sản); lễ hội truyền thống (01 di sản); nghề thủ công truyền thống (06 di sản); tri thức dân gian (04 di sản).

- Đối với dân tộc Thái tại xã Hát Lừ: 22 di sản, trong đó: tiếng nói, chữ viết (01 di sản); ngữ văn dân gian (02 di sản); nghệ thuật trình diễn dân gian (06 di sản); tập quán xã hội và tín ngưỡng (09 di sản); nghề thủ công truyền thống (02 di sản); tri thức dân gian (02 di sản).

- Đối với dân tộc Khơ Mú tại xã Túc Đán: 13 di sản, trong đó: Tiếng nói, chữ viết (01 di sản); ngữ văn dân gian (01 di sản); nghệ thuật trình diễn dân gian (03 di sản); tập quán xã hội và tín ngưỡng (05 di sản); lễ hội truyền thống (01 di sản); nghề thủ công truyền thống (01 di sản); tri thức dân gian (01 di sản).

3.3. Hoạt động truyền dạy, phổ biến, xuất bản, trình diễn, phục dựng, khai thác và phát huy các loại hình văn hóa phi vật thể

Chi đạo phòng Văn hóa và Thông tin phối hợp với Ủy ban nhân dân xã Bản Mù, xã Túc Đán triển khai tổ chức mở 02 lớp truyền dạy (01 lớp truyền dạy Khèn Mông tại xã Bản Mù với 15 học viên tham gia; 01 lớp truyền dạy Múa dân tộc Khơ Mú tại xã Túc Đán với 15 học viên tham gia) theo Chương trình Mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số năm 2023.

Ngoài việc triển khai, thực hiện theo các chương trình của Nhà nước, để nhằm góp phần giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc Mông. Năm 2023-2024 ông Hồ A Thào, thôn Tà Chử, xã Bản Công đã chủ động truyền dạy 02 lớp nghệ thuật khèn Mông cho hơn 60 học viên, trong đó có 24 học viên đã thành thạo và có thể sử dụng được tất cả các bài khèn, múa khèn của dân tộc Mông.

3.4. Chính sách đối với nghệ nhân, người có công bảo vệ và phát huy giá trị văn hóa phi vật thể

Huyện Trạm Tấu có 02 nghệ nhân được phong tặng Nghệ nhân ưu tú gồm: Nghệ nhân Giàng A Su tại Quyết định số 1022/QĐ-CTN của Chủ tịch nước về việc phong tặng danh hiệu nghệ nhân ưu tú đã có cống hiến xuất sắc trong gìn giữ và phát huy di sản văn hóa phi vật thể của dân tộc); nghệ nhân Giàng A Dao tại Quyết định số 355/QĐ-CTN ngày 08/3/2019 của Chủ tịch nước về việc phong tặng danh hiệu vinh dự Nhà nước Nghệ nhân ưu tú; 02 nghệ nhân Giàng A Tủa, Vì Thị Sai được xét tặng danh hiệu Nghệ nhân tại Quyết định số 3166/QĐ-UBND ngày 14/12/2020 của UBND tỉnh Yên Bái về việc tặng danh hiệu Nghệ nhân trong lĩnh vực di sản văn hóa phi vật thể tỉnh Yên Bái.

Năm 2024, Ủy ban nhân dân huyện đã chỉ đạo các cơ quan, đơn vị, Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn rà soát và họp bình xét danh hiệu nghệ nhân cho những người có cống hiến, đóng góp trong việc gìn giữ và phát huy di sản văn hóa của dân tộc trên địa bàn huyện Trạm Tấu. Lập hồ sơ 02 nghệ nhân (ông Hồ A Thào, thôn Tà Chử, xã Bản Công và ông Giàng A Sinh, thôn Pá Hu, xã Pá Hu) về lĩnh vực di sản văn hóa phi vật thể, gửi Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch trình Ủy ban nhân dân tỉnh xét tặng danh hiệu nghệ nhân.

3.5. Công tác quản lý tổ chức và hoạt động lễ hội

Tăng cường làm tốt công tác quản lý nhà nước đối với các hoạt động lễ hội trên địa bàn huyện. Việc xây dựng các sản phẩm du lịch được chú trọng

quan tâm; hằng năm tập trung chỉ đạo tổ chức các lễ hội tiêu biểu của huyện như: Lễ hội Gầu Tào của dân tộc Mông; phục dựng lễ hội Xuống Đòng của dân tộc Thái, lễ hội Cầu Mùa của dân tộc Khơ Mú. Việc tổ chức các lễ hội đã tạo được không khí vui tươi, lành mạnh, gắn kết tình đoàn kết giữa nhân dân các dân tộc trên địa bàn huyện.

II. PHƯƠNG HƯỚNG NHIỆM VỤ TRONG THỜI GIAN TỚI

1. Tiếp tục triển khai Luật Di sản văn hóa, ngày 29/6/2001 và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hóa, ngày 18/6/2009; Nghị định 110/2018/NĐ-CP ngày 29/8/2018 của Chính phủ quy định về quản lý và tổ chức lễ hội; Thông tư liên tịch số 19/2013/TTLT-BVHTTDL-BTNMT về việc Hướng dẫn bảo vệ môi trường trong hoạt động du lịch, tổ chức lễ hội, bảo vệ và phát huy giá trị di tích; Quyết định số 07/2021/QĐ-UBND ngày 28/5/2021 của UBND tỉnh Yên Bái ban hành quy định quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử, văn hoá và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Yên Bái; Kế hoạch số 258/KH-UBND ngày 27/12/2023 của UBND tỉnh triển khai thực hiện Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa vật thể, phi vật thể trên địa bàn tỉnh Yên Bái gắn với phát triển du lịch giai đoạn 2022-2030” năm 2024.

2. Phối hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch xây dựng Kế hoạch tổ chức Lễ công bố Quyết định công nhận Lễ hội Gầu Tào của dân tộc Mông huyện Trạm Tấu, Mù Cang Chải, Văn Chấn đã được đưa vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

3. Tiếp tục rà soát những người có công hiến, đóng góp trong việc gìn giữ và phát huy di sản văn hóa của dân tộc trên địa bàn huyện để trình cấp có thẩm quyền xét tặng danh hiệu nghệ nhân.

Trên đây là báo cáo kết quả thực hiện Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa vật thể, phi vật thể trên địa bàn tỉnh Yên Bái gắn với phát triển du lịch giai đoạn 2022-2023” trên địa bàn huyện Trạm Tấu./.

Nơi nhận:

- Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch;
- Chủ tịch, PCT. UBND huyện;
- Các cơ quan, đơn vị;
- UBND các xã, thị trấn;
- Lãnh đạo Văn phòng;
- Lưu: VT, VHTT.

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Khang A Chua